

solta.

A tanfolyamon előadók voltak még: Babinszky Ede tanítóképzőintézeti tanár: A falu és a tanyavilág cserkészete. Bakó László ref. lelkész: A vallás-erkölcsi nevelés a népművelésben. Dr. Bálint Sándor egyetemi m. tanár: A nemzeti önismeret fontossága a népművelésben. A magyarságtudomány (Hungarológia) fontossága a népművelés szempontjából. Dr. Czákó István miniszteri o. tanácsos: A szórakozás, a felüdülés, a szabadidőmozgalom a népművelésben. Drozdy Gyula a Néptanítók Lapja főszerkesztője: Az analfabéta és az alapismereteket terjesztő tanfolyamok módszere. Dr. Greguss Pál egyetemi m. tanár, polgári iskolai tanárképző főiskolai tanár: A növénytan és a gyakorlati élet kapcsolata. Dr. Havas Imre Csongrád vármegye m. kir. tisztii főorvosa: A népművelés szerepe az egészségügy terén. Hehn János szegedi közs. isk. igazgató gyakorlati népművelési előadása: Az állampolgári kötelességek. Dr. Hirschler Rezső egyetemi m. tanár, az újpesti szociálpolitikai intézet h. vezetője: A szociális gondolat és a szociális munka. Horvát István Szeged város tűzoltóőparancsnoka: A falu és a tanyák légoltalma. Hübner József népművelési titkár: A népművelés pedagógiája. Az értelem nevelésének problémái. A népművelődési, közművelődési és egyéb tanfolyamok. P. Kerkai Jenő S. J.: Az agrárifjúság megszervezésének fontossága. Kiss Károly tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő: A népművelés története. Kubissy Mária: okl. táncitanárnő: A magyar tánc. Dr. Mandola Aladár ny. kir. tanítóképzőintézeti igazgató: Az esztétikai nevelés a népművelésben. Az irodalom szerepe a népművelésben. P. Nagy Tőhötöm S. J.: A vallás-erkölcsi nevelés a népművelésben. Dr. Pataky Mária tanügyi s. titkár: A zene s a dal szerepe a népművelésben. Az iskolán kívüli nevelés

problémái. Dr. Petres Antal egészségügyi felügyelő, az Országos Közegészségügyi Intézet kiküldöttje: A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat. Dr. Wagner Richard egyetemi tanársegéd: A szülőföld és honismertetés a népművelésben. A falukutatás. Vécsy Elemér népművelési titkár: A történelmi ismeretek szerepe a népművelésben. Dr. Zentai Károly tanítóképzőintézeti tanár: Társadalmi ismeretek szerepe a népművelésben. A népművelésben gondozottak lélektana. Az állampolgári nevelés a népművelésben. Tantó József népművelési titkár: A haldokló alföldi magyar nóta.

A tanfolyam ideje alatt a hallgatók autóbuszokon Szeged tanyavilágába, hajón Algyőre tettek kirándulást. Egyik napon Szeged városát tekintették meg autócarokon és az egyházművészeti kiállítás. Résztvettek a szabadtéri játékokon is.

A tanfolyam ünnepélyes befejezése július 31-én volt, amelyen Kiss Károly tanügyi tanácsos mondotta a záróbeszédet. Elismeréssel állapította meg, hogy a tanfolyamnak nagy sikere volt, elismeréssel szólt a hallgatók lelkes munkakészségéről és az előadói kar kiváló munkájáról. Késő Vince szegvári áll. tanító a vidéki hallgatók, Hehn János szegedi közs. isk. igazgató a szegedi tanítók nevében köszönte meg a nagyon értékes és tanulságos tanfolyamot.

Dr. Pálffy József polgármester a tanfolyam nála búcsúasztalra megjelent küldöttségnek megígérte, hogy a maga részéről mindent elkövet a szegedi népművelési előadó- és faluvezető tanfolyamok rendszeresítésére.

Kárpátalja iskolaügyi viszonyai
semmiképpen sem állanak összhangba azon gondolatkörrel, amelyet az 1919-es önkormányzati elvek és ennek későbbi módosítási jelentenek. Erre néz-

ve igen tanulságosak *Hokky Károly* szenátor szavai, melyeket a kárpátaljai magyarság nyáreleji kongresszusán mondott. Ez alkalommal rámutatott — többek között — arra is, hogy az egész Kárpátalján csupán 14 az olyan község száma, amelyek magyar óvodával rendelkeznek. *Visken* pl. 3600 (magyarnak nincs óvodája, de ugyanitt 76 csehnek már igen. Nagyon sok faluban nem találni magyar iskolát, mert hiszen ezeknek száma mindössze csak 110, holott a cseh iskoláké 166, mindamellett, hogy a magyarság számaránya háromszor akkora, mint a cseheké. Hasonló sérelmekkel találkozunk a népoktatás más vonatkozásában is. A magyar gyermekeket 364 osztályba sorozták az elmúlt tanévben, míg a jóval kisebbszámú cseh tanulóknak 612 osztályba úgy, hogy a magyar tanítók létszáma csak a 361-et érhette el, míg a cseh gyermekeket 631 tanerő oktatta.

Magyar tannyelvű polgári iskolát csak 4 helyen találunk, míg gimnáziumot csak egyet. Két évvel ezelőtt 7000 magyar szülő aláírásával ellátott kérvényt nyújtottak be az illetékes kormányhatóságoknál, hogy engedélyezzék egy magyar tanítóképző felállítását Kassán, vagy pedig Kárpátalja egyik városában. Az intézet mindeztideig még nem született meg, mintahogy vincellér- és földműves iskolát sem kaphatott a csehszlovák köztársaság ez országrészének magyarsága.

A kisebbségi népművelők hivataltól szerve „*A Podk. Ruszi Általános Magyar Tanítóképző Intézet*” iparkodik, a fennálló államjogi keretek tiszteletbentartásával, az elcsatolt magyarság kultúrártékeit biztosítani. A június havában lezajlott *beregszászi kultúrhetén* elhatározták a „*Magyar Iskolaépítő Szervezet*” megalakítását, melynek keretén belül bizottságot küldtek ki. E bizottság már június 25-én összeült Beregszászon s a Balogh Sándor szer-

neyi igazgató-tanító, mint szervezetkezi szakember, készítette alapszabály-tervezetet átvizsgálta. A bizottság elkészítette a belépési íveket s megküldötte minden érdekelt község lelkészének és tanítójának a további szervezés megkezdése végett. E munkálatok eredményei, miként éppen e napokban értesültünk, nagyszerű arányokban bontakoznak ki, ami egyrészt a cseh politikai hegemonia megtorpanására is visszavezethető.

Wagner Ferenc.

Felhívás! Az utolsó évtizedek pedagógiai törekvései éreztették hatásukat a köznevelésben is. Megmutatkozik ez a háború utáni újjátalakítások majdnem minden tényében. Az új népiskolai terv, a mindennapi nyolcosztályú népiskola kiépítése, a középiskola és a tanítóképzés reformja: mind a közoktatás új szellemi alakítását célozza. Az új nevelés dolgozóinak ilymódon a közoktatásban is munkaterület adódott,

De: az új nevelés célkitűzéseiből nagyon kevés valósult meg. Mi az oka ennek? Igen sok tényezőt kellene felsorolnunk, ha erre a kérdésre válaszolni akarnánk; általános társadalmi adottságok mellett a különös pedagógiai tényezők egész sorát. Az bizonyos, hogy ha valóban új, jobb nevelést kívánunk: első feladatunk megismerni a mai magyar nevelés állapotát. A népoktatás fejlődése csak úgy lehet egészséges, ha a meglévő állapotok ismeretére épül fel. A mai iskola eredményeit őszintén számba kell vennünk és meg kell felelnünk arra a kérdésre: miért nem került egymáshoz közelebb az iskola és az élet?

A Jövő Utjain köré csoportosuló fiatal tanítók ezért elhatározták, hogy gyermekmonográfiák összeállításával megindítják a munkát, mely egyenes folytatása annak a munkálatnak, melyet Nemesné, Müller Márta. mint a gyer-